

Den Norske Lutherske Mindekirke
Pastor Anne Brit Aasland
1. august 2021 Olavsdagen

The Norwegian Lutheran Memorial Church
Pastor Anne Brit Aasland
August 1, 2021 Saint Olav's Day

Intro til gudstjenesten:

Vi feirer 29. juli i dag på etterskudd, Olsok, Olavsdagen: Kong Olav Haraldsson er kjent som kongen som fikk det norske folk kristnet. Vi kan lære mye av historien, men historien kan også tolkes på forskjellige måter. Vi utvikler vår kunnskap hele tiden. Israelsfolket var ett folk av fødsel og de hørte sammen og distanserte seg fra de som ikke var jøder. Men allerede tidlig i det gamle testamentet lovet Gud at det ikke skulle fortsette å være slik, Han lovet at - en dag skulle alle mennesker fra alle kanter av verden kunne bli ønsket velkommen inn i Guds rike. Det var det Jesus gjorde mulig.

Etter Jesus spredte dette budskapet seg ut over Europa, det tok tusen år før kristendommen slo rot i Norge. Kristendommen kom antakelig med misjonærer eller munkere fra bl.a. England, så da Kong Olav Haraldsson kjempet for at Norge skulle bli et kristent land, var kristentroen allerede modnet i mange av de norske menneskehjertene for de hadde fått høre budskapet fra munkene og misjonærene.

Men Olav var ikke bare en helgen. Det er sant at Kong Olav og hans menn brukte stygge metoder for å tvinge folk til å bli kristne. Men i dag vet vi at å følge Jesus alltid vil være frivillig. Tvang til tro er dårers tale sier vi i Norge, bare til Helvete kan vi tvinges, men til himmelen bare ringes. Paulus og hans menn tvang ingen, men ofret mye og led mye frivillig for å få budskapet om Jesus ut til folk. Jesus led, og han forbereder oss på at det å følge Jesus også innebærer en del lidelse. Men aldri tro at lidelsen i seg selv gjør oss fromme, nei det er alltid snakk om en lidelse for at andre skal få det bedre.

Intro to the service:

We celebrate a late July 29 today, Olsok, Olavsdagen: King Olav Haraldsson is known as the king who made the Norwegian people Christian. We can learn a lot from history, but history can also be interpreted in different ways. We develop our knowledge all the time. The people of Israel were one people by birth, and they belonged together and distanced themselves from those who were not Jews. But already early in the Old Testament God promised that it would not continue to be so, He promised that - one day all people from all corners of the world could be welcomed into the kingdom of God. That is what Jesus made possible.

After Jesus, this message spread across Europe, but it took a thousand years before Christianity took root in Norway. Christianity probably came with missionaries or monks from maybe England, so when King Olav Haraldsson fought for Norway to become a Christian country, the Christian faith had already matured in many of the Norwegian human hearts because they had heard the message from the monks and missionaries.

But Olav was not just a saint. It is true that King Olav and his men used ugly methods to force people to become Christians. But now we know that following Jesus will always be voluntary. Forced to faith is the speech of fools, - we say in Norway, only to Hell we can be forced, but to heaven only called. Paul and his men forced no one but sacrificed a lot and suffered a lot voluntarily to get the message of Jesus out to the people. Jesus suffered, and he prepares us that following Jesus also involves some suffering. But never believe that suffering in itself makes us pious, no - it is always a matter of suffering for the sake of others getting better.

Intro til evangeliet:

Ifølge Lukasevangeliet, sender Jesus disiplene ut, etter at han hadde vært sammen med dem i lang tid. De skulle nå selv forkynne hans budskap, helbrede folk og gi folk troen på den levende Gud som elsker alle. Disiplene kom tilbake og fortalte Jesus hva de opplevde og så metter Jesus fem tusen og etter den hendelsen bekjenner Apostelen Peter at nå er han overbevist om at Jesus er Messias. Men istedenfor å si: Ja, det er jeg, gå og fortell alle om det, så sier Jesus det motsatte: Ikke si det til noen, for først må jeg lide og dø, men etter tre dager skal jeg stå opp igjen og så fortalt han med dette:

Det hellige evangelium står skrevet hos Lukas i det 9. kapittel: (23-26)

23 Så sa han til alle: «Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og hver dag ta sitt kors opp og følge meg. 24 For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal berge det. 25 Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men mister seg selv og går til grunne? 26 For den som skammer seg over meg og mine ord, ham skal også Menneskesønnen skamme seg over når han kommer i sin og sin Fars og de hellige englers herlighet.

Slik lyder det hellige evangelium

Preken

Vi kan ikke tvinge noen til å fornekte seg selv. Vi kan heller ikke tvinge noen til å tro. Selv når vitenskapen sier at Covid-vaksinene er sikre og at de virker, og når det viser seg at nesten ingen vaksinerte mennesker blir alvorlig syke og dør, mens omtrent 100 % av de som dør av Covid, er uvaksinerte! Trenger vi mer bevis for å tro på at vaksinen virker? Men det er fremdeles en million Amerikanere som ikke vil la seg vaksinere, fordi de tror at vaksinen er farlig.

Slik er det med kristen tro også, noen har bestemt seg for at de ikke vil tro uansett. Og da oppsøker de ikke de steder der informasjon om Gud finnes. Men vi skal likevel fortsette å fortelle om Jesus, så kan noen kanskje komme til tro eller la være. Men vi må ikke tro at det å være en Jesus disippel er en dans på roser, Jesus har ikke lovet oss det og vi må ikke love noen det heller.

Intro to the Gospel:

According to the Gospel of Luke, Jesus sent the disciples out, after having been with them for a long time. They should now preach his message themselves, heal people and give people faith in the living God who loves everyone. The disciples came back and told Jesus what they had experienced and then Jesus fed five thousand and after that event, the Apostle Peter confessed that now he was convinced that Jesus was the Messiah. But instead of saying: Yes, it is I, go and tell everyone about it, Jesus said the opposite: Do not tell it to anyone, for first I must suffer and die, but after three days I will rise again and then He told them this:

The Holy Gospel according to Luke 9 (23-26)

23 Then he said to them all, "If any want to become my followers, let them deny themselves and take up their cross daily and follow me. 24 For those who want to save their life will lose it, and those who lose their life for my sake will save it. 25 What does it profit them if they gain the whole world, but lose or forfeit themselves? 26 Those who are ashamed of me and of my words, of them the Son of Man will be ashamed when he comes in his glory and the glory of the Father and of the holy angels.

The Gospel of the Lord

Sermon

We cannot force anyone to deny themselves. Nor can we force anyone to believe. Even when science says that Covid vaccines are safe and effective, and when it turns out that almost no vaccinated people get seriously ill and die, while nearly 100% of those who die from Covid are unvaccinated, do we need more evidence to believe that the vaccine works? But there are still a million Americans who do not want to be vaccinated because they believe the vaccines are dangerous.

So it is with the Christian faith as well, some have decided that they will not believe anyway. And then they do not seek out the places where information about God is found. But we will still continue to talk about Jesus, whether someone may come to faith or not. But we must not believe that being a disciple of Jesus is a dance of roses, Jesus has not promised us that, and we must not promise anyone that either.

Men hva betyr det at å være en kristen er å hver dag ta sitt kors opp og fornekte seg selv? Og hva betyr det at den som mister sitt liv, skal berge det? Ja - dette kunne blitt en lang og filosofisk preken om selvet og om individet og om liv og død i abstrakt mening. Men det er ikke så vanskelig. Jesus vil bare at vi skal følge ham! Det var det første kallet disiplene fikk, det innebærer personlig risiko å følge Jesus og gjøre hans vilje. Jesus advarer oss mot å søke vårt eget velbehag, framfor å ta hensyn til andre.

Det er ikke noe galt å prøve å ville berge sitt liv, for den som er villig til å ofre livet for andre, skal berge det! Så det destruktive er å bare tenke på seg selv, på andres bekostning. For det første og største bud er å elske sin neste – som seg selv. Med andre ord: Gud regner med at vi skal elske oss selv. Men vi skal tenke på vår neste også når vi gjør noe godt for oss selv. Men tenk positivt om det også.

For om du har sovet godt, spist godt og har det godt, er du bedre i stand til å hjelpe andre, enn dersom du slurver med å ta vare på deg selv. For å kunne ta hensyn og hjelpe andre, må vi ta vare på oss selv og utvikle vår medfølelse og kjenne på vår egen kropp og samvittighet når vi ser at andre lider. Det står mange ganger at Jesus så på folk og fikk inderlig medfølelse for dem. Den følelsen hjelper oss til å vite hva Gud ønsker at vi skal gjøre.

I tidligere tider, men også i vår samtid, kan vi ikke tenke på oss selv uten i fellesskap og forpliktelse til spesielle andre, familie, vennekrets og grupper vi tilhører - der vi må leve opptil forventningene. Det kan være frivillig eller tvunget medlemskap og av og til må vi bryte sterke bånd for å bli fri til å kunne gjøre det rette, og å følge Jesu vilje og tro på sannheten. Å fornekte seg selv kan innebære å bryte forpliktelsene til andre når Jesus ord avslører at de er destruktive og forårsaker smerte. Det blir da et tap for oss, men da oppstår det et nytt fellesskap som er grunnet på nestekjærlighet. En identitet blir byttet ut med en annen.

Et fellesskap kan bygges med tvang, og med skremsel om straff og løfte om belønning. Også kristne fellesskap kan utvikle seg til slike tvangsfellesskap, der man har vanskelig å skille mellom det som er riktig og det vi må gjøre for å bli godtatt av fellesskapet.

What does it mean that Christians are to take up their cross every day, and deny themselves? And what does it mean that 24 For those who want to save their life will lose it, and those who lose their life for my sake will save it? Yes, this could be a long and philosophical sermon about the self and about the individual and about life and death in the abstract sense. But it's not that difficult. Jesus just wants us to follow him! This was the first call the disciples received, it involves personal risk to follow Jesus and do his will. Jesus warns us not to seek our own good pleasure, but to consider others.

There is nothing wrong with trying to save your life, for whoever is willing to sacrifice his life for others will save it! So the destructive thing is to think only of yourself, at the expense of others. First and foremost, love your neighbor as yourself. In other words: God expects us to love ourselves. But we should think of our neighbor also when we do something good for ourselves. But think positive about that too.

Because if you have slept well, eaten well and are well, you are better able to help others than if you are careless or not taking care of yourself. Being able to pay attention and help others, requires that we take care of ourselves and develop our compassion and feel our own body and conscience when we see that others are suffering. It is said many times that Jesus looked at people and had deep compassion for them. That feeling helps us to know what God wants us to do.

In the past, but also in our time, we cannot think of ourselves without community and commitment to family, circle of friends and groups we belong to - where we must live up to expectations. It can be voluntary or forced membership and sometimes we must break strong bonds to be free to do the right thing, and to follow Jesus' will and faith in the truth. Denying oneself can mean breaking the obligations we have to others when Jesus' words reveal that they are destructive and hurtful. It will then be a loss for us, but then a new community arises that is based on charity. One identity is exchanged for another.

A community can be built by force, and by intimidation of punishment and promise of reward. Christian communities can also develop into such forced communities, where it is difficult to distinguish between what is right and what we must do to be accepted by the community.

Men det fellesskapet som Jesus viste oss at han ønsket seg, var et fellesskap der hver enkel lever etter Jesu ord og forbilde og samtidig våger den risikoen som følger med. Men frivilligheten skal alltid være til stede, samtidig med takknemligheten når noen gjør noe godt og verdsettingen av de andre for det de er i stand til å gi til fellesskapet. I et godt fellesskap er det ingen trussler om straff, for Jesus har tatt på seg straffen for våre synder, det blir bare naturlige konsekvenser når vi gjør noe som er galt. Men det er alltid en mulighet til å vende om og angre sine «synder» og forbedre seg, og på den måten skaper vi et fellesskap etter Guds gode vilje. Gud tilgir oss for Jesu skyld og vi tilgir hverandre, men som jeg har snakket om før Vi skal tilgi, men ikke tillate det som ødelegger enkeltpersoner og fellesskapet.

Olavsfortellingen kan også fortelles på begge måter. Den ene fortellingen er om den brutale vikingkongen som endret samfunnet med makt og krig, trusler og drap. Den andre fortellingen om helgenkongen som etterlignet Jesus som er forbilde. Det er det den siste fortellingen vi trenger å høre, selv om bare en del av den fortellingen er sann. At han tapte slaget på Stiklestad, hindret ikke folk i å la seg overbevise om at kjærlighetens Gud var den rette Gud. Og at de gamle Vikingegudene, som hadde vold og krig som ideal, ikke lenger var de forbildene de ønsket seg. Slik førte Olav Haraldssons død til at mange folk frivillig ble etterfølgere av Jesus.

Vi er ikke knyttet sammen i en pakt, slik som jødene, men vi er knyttet sammen i troen på at Jesus døde for våre synder og vår oppgave er å leve vårt liv i hans lys, og i troen på hans tilgivelse. Dermed trenger vi aldri å være redde for å innrømme feil, for vi kan tilgi oss selv og hverandre og alltid prøve å finne ut hva som er riktig og rett, og gjøre det bedre neste gang i de forskjellige situasjonen vi kommer opp i og ikke bare tenke på som gagner meg og min lommebok, min status og min egoisme, mitt ønske om et behagelig liv på bekostning av andre. Men vi må gjøre det til en vane å tenke på andre først, være villig til å ofre og lide og holde ut i vanskelige situasjoner, men samtidig må vi ikke glemme å elske og ta hensyn til oss selv.

Ære være Faderen og Sønnen og Ånden som var og er og blir, en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen

But the community that Jesus showed us that he wanted, was a community where each individual lives according to Jesus' words and example and at the same time dares to take the risk that comes with it. But volunteering is always present, at the same time as gratitude when someone does something good and the appreciation of others for what they are able to give to the community. In a good community there are no threats of punishment, because Jesus has taken the punishment for our sins, it only becomes natural consequences when we do something wrong. But there is always an opportunity to repent and confess our "sins" and improve, and in that way, we create a community according to God's will. God forgives us for Jesus' sake, and we forgive each other, but as I have talked about before, We will forgive, but not allow what destroys individuals and the community.

The story of Olav can also be told in both ways. One story is about the brutal Viking king who changed society with power and war, threats, and murder. The second story about the saint king who imitated Jesus as a role model. That's the last story we need to hear, even if only part of that story is true. That he lost the battle of Stiklestad did not prevent people from being convinced that the God of love was the right God. And that the old Viking gods, who had violence and war as their ideal, were no longer the role models they wanted. This is how Olav Haraldsson's death led many people to voluntarily become followers of Jesus.

We are not bound together in a covenant, like the Jews, but we are bound together in the belief that Jesus died for our sins and our task is to live our lives in His light, and in the faith that He forgive us. Thus, we never have to be afraid to admit mistakes, because we can forgive ourselves and each other and always try to find out what is right and proper and do better next time in the different situations we come up in and not just think of which benefits me and my wallet, my status and my selfishness, my desire for a comfortable life at the expense of others. But we must make it a habit to think of others first, be willing to sacrifice and suffer and endure difficult situations, but at the same time we do not forget to love and take care of ourselves.

Glory be to the Father and to the Son and to the Holy Spirit as it was in the beginning is now and ever shall be. Amen